

Іван Гавриляк

З Христової притчі про таланти (див. Мт 25,14-30) довідуємось, що кожна людина отримує від Бога певний талант. Однак серед наших знайомих, напевно, є ті, хто вважає, що ця притча не про них. Вони стверджують, що нічого не вміють, їм не вдається чогось досягнути. З цієї логіки випливає наступне: або Господь дійсно одним дає таланти, а інших обділяє ними; або ж причина міститься в самій людині.

Чимало людей живе із переконанням, що вони невдахи, ні на що не здатні. Це відбувається через нездорову спільноту, в якій народився та зростає майбутній «лузер». Психологи зазначають, що кожна людина народжується з однаковим потенціалом віри в себе. Зневірюється вона в собі через те, що батьки, друзі, вчителі переважно акцентують її негативи, невдачі. На жаль, часто саме найближче оточення людей мимоволі поступає так, щоб виставити тебе невдахою. Ти посковзнувся, розлив склянку води, розбив тарілку – і зазвичай чуємо сміх з різними «підбадьорючими» коментарями. Постійне зосередження уваги на таких дрібних та незручних моментах може переконати людину в тому, що вона таки ні на що не здатна. Тому батьки та вихователі несуть велику відповідальність за виховання своїх дітей. Вони ні в якому разі не повинні стати тими, хто допоможе дитині «закопати» талант, а всіляко допомагати їй знайти та розвивати його.

Заздрість

Заздрість закриває вид на власні здібності та вміння. Коли бачимо людину, яка добре грає на гітарі або співає, і всі її за це люблять, то ми теж хочемо такої слави. Для цього ми починаємо вчитися співати, але в нас спочатку нічого не виходить, бо нами керує заздрість, а не любов до цієї справи. Головне, що захопившись талантом іншого, ми не

помічаємо власного. Ми бачимо те, чого «бракує», але не бачимо, який скарб маємо ми самі.

«Рабе лукавий та лінивий...»

Можна знайти чимало причин або виправдань, чому дехто є «позбавлений» таланту, проте найбільша причина, яка не дозволяє нам розвиватися – це лінивість. Погляньмо на історично-політичне середовище, в якому пролунала притча про таланти, щоб зрозуміти, наскільки великий дар отримуємо і як ним нехтуємо. У давнину талант – це не просто гроші, а міра ваги коштовних металів, яка приблизно дорівнювала 20 кілограмам срібла. Як і в ті часи, так і сьогодні ця сума є надзвичайно великою. Пересічній людині треба було працювати понад 20 років, щоб заробити суму еквівалентом в 1 талант, відповідно за 5 талантів – 100 років. Це свідчить про те, як щедро Господар наділив кожного з робітників. Господь дав таланти, щоб їх розвивати, а не розпоряджатися ними як заманеться. Зі сторони людини вимагається колосальної праці для їх примноження. У житті нічого не стається само по собі. Господь дає дари в задатку. Кожен отримує їх за своїми здібностями (Мт 25,15), тобто нікому не дається понад її можливості. Проблема третього слуги в тому, що він лукавий та лінивий. Він не досяг успіху, бо не бажав нічого робити, тому й придумав собі виправдання. Ледар не лінується тільки в одному: наполегливо шукає виправдання. Успіху в житті досягають не ті, хто генетично обдаровані, не ті, хто має великий потенціал, а ті, що наполегливо працюють. «Лінь – це звичка відпочивати перед втомою», – писав французький письменник Жюль Ренар. Іншими словами, втома ніколи й не настає, бо ми постійно відпочиваємо. А за цим відпочинком втрачається найдорожчий ресурс – час, якого вже ніколи не надолужиш. Лінуватися – означає прирікати себе на провал. Господь звертається до лінивого словами: «Іди ледащо, до мурашки; приглянься до її звичаїв» (Прип 6,6). В іншому місці Святе Письмо знову ж ілюструє того, хто лінується. «Лінивий каже – лев на дорозі» (Прип 26,13). Тож найбільший ворог таланту – лінь, а його найкращий друг – це наполеглива праця.

Український письменник Григорій Тютюнник свого часу сказав такі слова: «Талант – то крапля здібностей і море праці». Бог завжди дає талант в зародку, як зерно. Над ним потрібно багато працювати, «полоти», «поливати», щоб був плід. Він вимагає того, щоб ним орудували. Завжди існує небезпека залишитися на половині шляху у його розвитку. Це відбувається тоді, коли людина думає, що не існує більшої вправності від тієї, якою вона володіє. Проте вершини у розвитку немає. Зупинка ж – це завжди деградація як у фізичному, інтелектуальному, так і в духовному зростанні. Науковці стверджують, що людина помирає тоді, коли перестає розвиватися, а похорон – це тільки формальність. Вона живе фізично, але не рухається вперед.

Візьмімо до прикладу Ніка Вуйчича, який вже від народження позбавлений ніг та рук. Він не може як усі самостійно вмитися, поголитися, обняти когось... У нього частково була одна стопа з двома пальцями, що дозволило хлопчику в подальшому навчитися ходити, плавати, кататися на скейті, грати на комп'ютері та писати. Нік завжди бажав навчитися чогось нового, наприклад, чистити зуби. Звучить так банально. Дехто може сказати, що це ніякий не талант. Можливо. Але зв'яжіть собі руки та ноги і спробуйте почистити зуби. Його завзятість вражає. Так діє сильна та цілеспрямована людина, а не слабак, який тільки й вміє, що жалітися.

Багато хто є здоровим, без фізичних обмежень, має все необхідне, щоб удосконалювати те, чим наділений, але, нажаль, цього не робить. Подивімось також на спортсмена, який щодня прокидається, коли всі ще сплять, дотримується дієт, на тренуваннях викладається «на всі сто», терпить нестерпний біль, судоми, отримує травми, але ніколи не здається, бо має мету, задля якої все це робить. Він здобуває перемогу не за один день, а впродовж багатьох років невтомних тренувань. Питання, чи варто так виснажувати своє тіло, тут не стоїть – нам варто навчитися від нього наполегливої праці. Можна жалітися, що нічого не маєш, а можна бути вдячним за те, що маєш. Як казав Джордж Келлі, «ніхто не повинен бути жертвою власної біографії». Позитивна або негативна динаміка у розвитку талантів великою мірою залежить тільки від нас, важко працювати над собою, але це можливо. Для цього потрібно бажання, дія та уповання у всьому на Бога.

Важливо пам'ятати, що талант даний не для доведення комусь, який ти неперевершений, досягнення слави тощо. Перш за все він даний для того, щоб служити ближньому. Служіння іншим – це адекватне орудування цим даром.

Іван ГАВРИЛЯК, Чому ми не бачимо своїх талантів // СЛОВО №3 (71) 2017